

Saopštenje o broju i strukturi poslovnih subjekata u stranom vlasništvu u Crnoj Gori u 2014. godini

U ovom Saopštenju objavljuju se podaci o broju i strukturi poslovnih subjekata koji su u stranom vlasništvu u Crnoj Gori u 2014. godini. Izvor podataka je Centralni registar privrednih subjekata. Glavni cilj svih stranih ulaganja je profit. Težnja za osvajanjem novih tržišta je jedan od najvažnijih motiva stranih ulagača. Strana preduzeća posjeduju potrebne tehnologije i finansijska sredstva i od njih se očekuje da doprinesu efikasnosti domaćih preduzeća i da unaprijede upravljanje preduzećem.

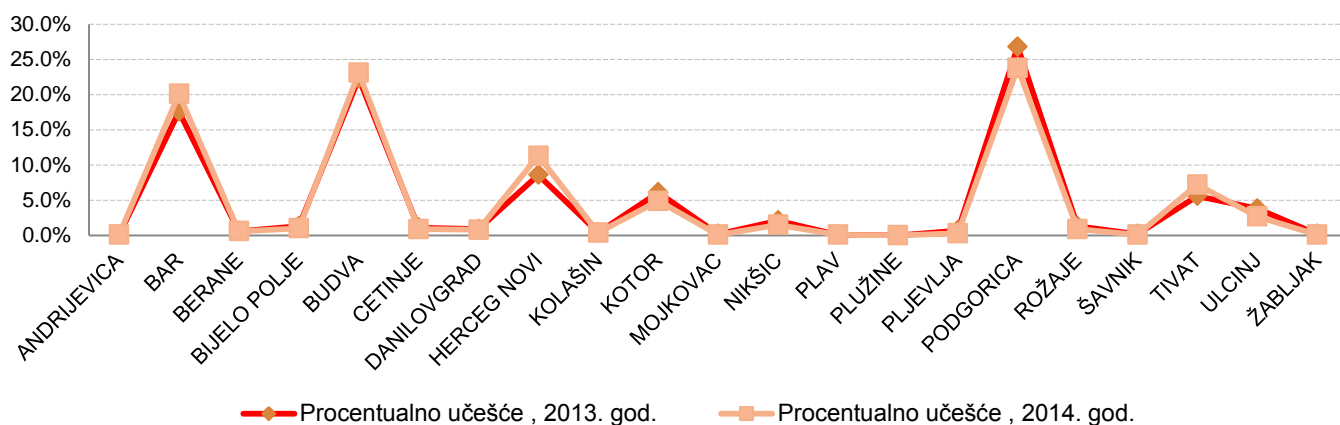
U tabeli koja slijedi prikazano je učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu, posmatrano po opštinama, u ukupnom broju poslovnih subjekata koji se nalaze u stranom vlasništvu.

Tabela 1. Procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu po opštinama

Opština	Procentualno učešće , 2013. god.	Procentualno učešće , 2014. god.
ANDRIJEVICA	0,1%	0,1%
BAR	17,6%	20,1%
BERANE	0,6%	0,6%
BIJELO POLJE	1,3%	1,0%
BUDVA	22,3%	23,1%
CETINJE	1,1%	0,9%
DANILOVGRAD	0,9%	0,8%
HERCEG NOVI	8,6%	11,3%
KOLAŠIN	0,4%	0,4%
KOTOR	6,1%	4,9%
MOJKOVAC	0,2%	0,1%
NIKŠIĆ	2,1%	1,5%
PLAV	0,1%	0,1%
PLUŽINE	0,0%	0,0%
PLJEVLJA	0,7%	0,3%
PODGORICA	26,8%	23,8%
ROŽAJE	1,3%	0,9%
ŠAVNIK	0,2%	0,1%
TIVAT	5,6%	7,2%
ULCINJ	3,8%	2,7%
ŽABLJAK	0,2%	0,1%
Ukupno	100,0%	100,0%

Kao što se može vidjeti, najveće procentualno učešće posmatranih subjekata je i u 2013. godini i u 2014. godini u opštini Podgorica (2013. godine 26,8%, 2014. godine 23,8%). Zatim, značajan broj subjekata čiji osnivači nisu državljani Crne Gore se nalazi u opštinama: Budva (2013. godine 22,3%, 2014. godine 23,1%), Bar (2013. godine 17,6 %, 2014. godine 20,1%) i Herceg Novi (2013. godine 8,6%, 2014. godine 11,3%).

Grafik 1. Procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu po opštinama

Oblici obavljanja privrednih djelatnosti su privredna društva i drugi oblici određeni Zakonom o privrednim društvima države Crne Gore.

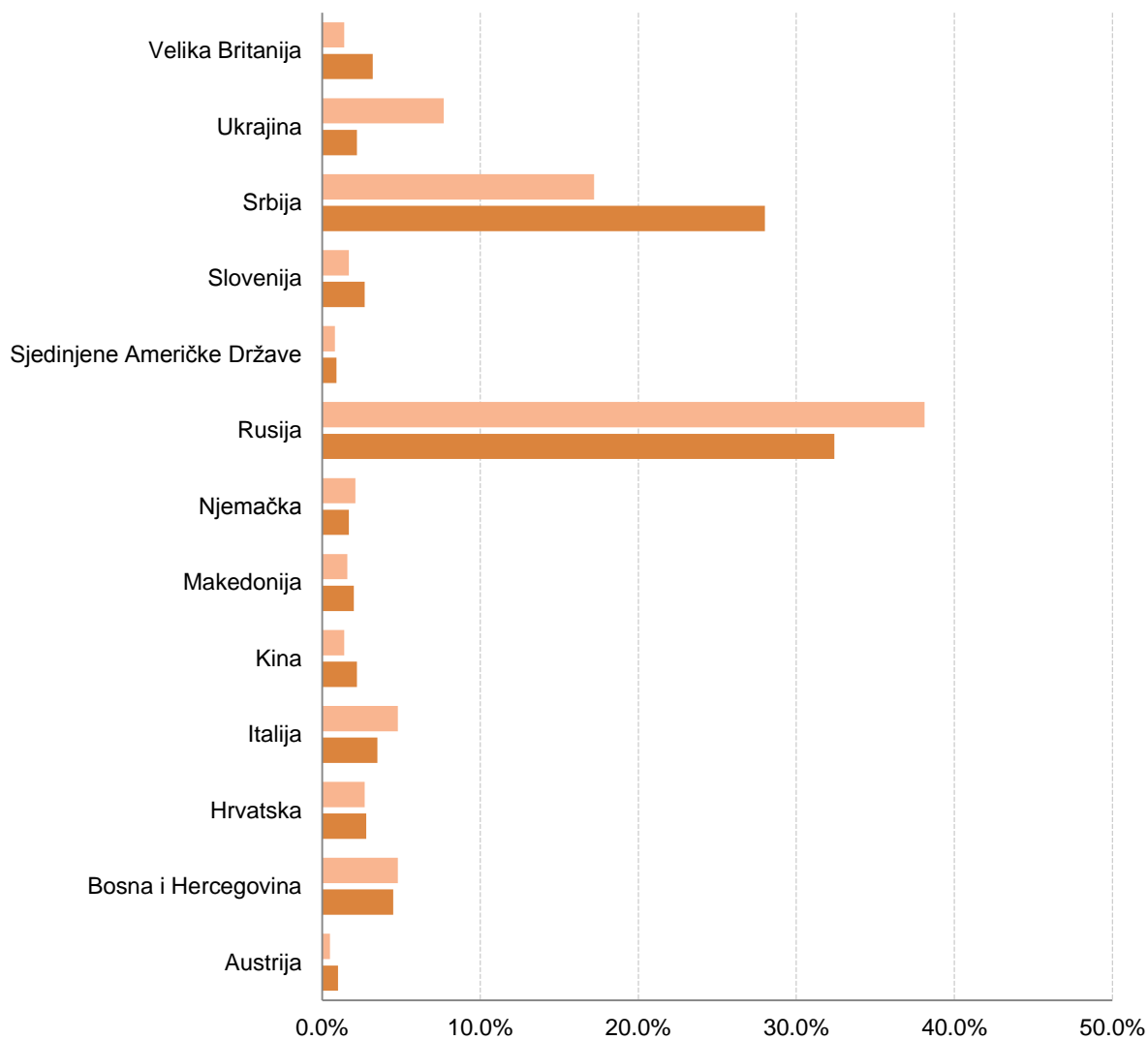
Tabela 2. Procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu posmatrano prema zemlji porijekla vlasnika (za određene zemlje)

Zemlja	Procentualno učešće stranih zemalja u vlasništvu nad poslovnim subjektima, 2013. god.	Procentualno učešće stranih zemalja u vlasništvu nad poslovnim subjektima, 2014. god.
 Austrija	1,0%	0,5%
 Bosna i Hercegovina	4,5%	4,8%
 Hrvatska	2,8%	2,7%
 Italija	3,5%	4,8%
 Kina	2,2%	1,4%
 Makedonija	2,0%	1,6%
 Njemačka	1,7%	2,1%
 Rusija	32,4%	38,1%
 Sjedinjene Američke Države	0,9%	0,8%
 Slovenija	2,7%	1,7%
 Srbija	28,0%	17,2%
 Ukrajina	2,2%	7,7%
 Velika Britanija	3,2%	1,4%

U Tabeli. 2 prikazano je procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu koji svoju djelatnost obavljaju na teritoriji Crne Gore, posmatrano po zemljama porijekla vlasnika-osnivača (fizičkih i pravnih lica).

Ono što se može vidjeti je da po procentualnom učešću prednjače vlasnici-osnivači koji su porijeklom iz Rusije (2013. godine 32,4 %, 2014. godine 38,1%), zatim iz Srbije (2013. godine 28,0 %, 2014. godine 17,2%) i potom iz Bosne i Hercegovine (2013. godine 4,5 %, 2014. godine 4,8 %). Ono što se može primijetiti iz navedenog jeste da je do značajnog procentualnog povećanja u 2014-toj godini (7,7%) u odnosu na 2013-tu godinu (2,2%) došlo kod preduzeća koja se nalaze u vlasništvu fizičkih i pravnih lica koja su porijeklom iz Ukrajine.

Grafik 2. Procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu, posmatrano prema zemlji porijekla vlasnika

■ Procentualno učešće stranih zemalja u vlasništvu nad poslovnim subjektima, 2014. god.

■ Procentualno učešće stranih zemalja u vlasništvu nad poslovnim subjektima, 2013. god.

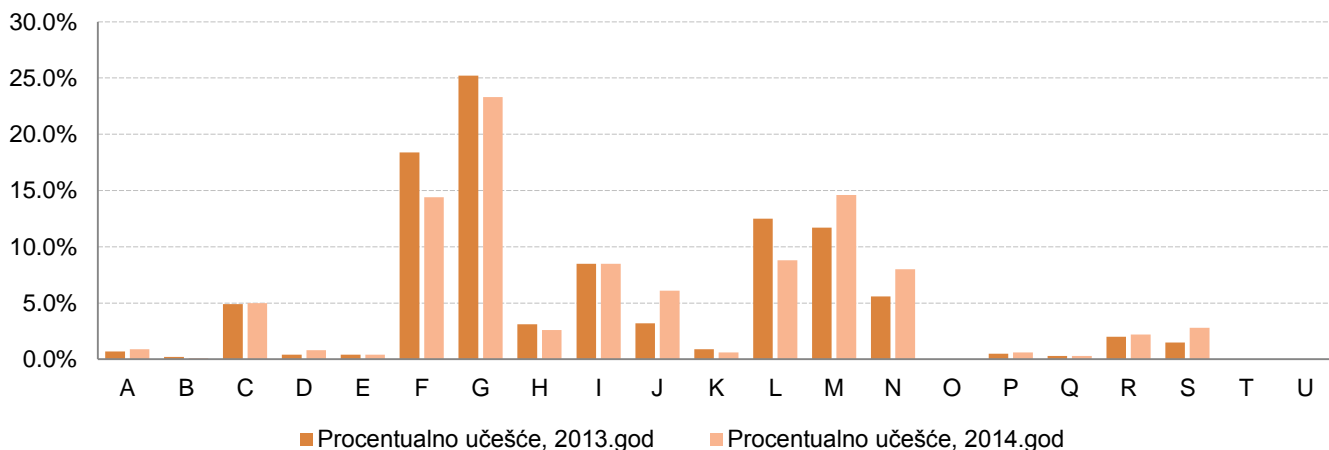
U Tabeli 3 prikazano je procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu koji svoju djelatnost obavljaju na teritoriji Crne Gore, posmatrano po sektorima djelatnosti.

Tabela 3. Procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu, posmatrano prema sektorima djelatnosti

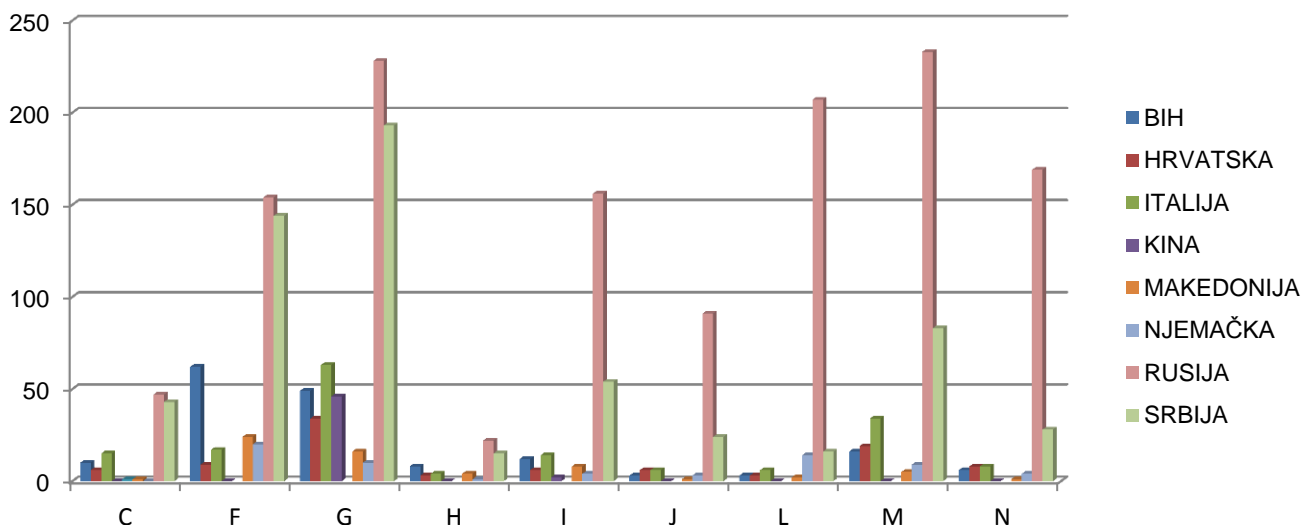
Šifra sektora	Naziv sektora	Procentualno učešće, 2013. god.	Procentualno učešće, 2014. god
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	0,7%	0,9%
B	VAĐENJE RUDA I KAMENA	0,2%	0,1%
C	PRERAĐIVACKA INDUSTRIJA	4,9%	5,0%
D	SNABD. EL. ENERGIJOM, GASOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	0,4%	0,8%
E	SNABD. VODOM; UPRAVLJANJE OTPADNIM VODAMA, KONTROLISANJE PROCESA; UKLANJANE OTPADA I SLICNE AKTIVNOSTI	0,4%	0,4%
F	GRAĐEVINARSTVO	18,4%	14,4%
G	TRG. NA VELIKO I TRG. NA MALO; POPRAVKA MOTORNIM VOZILA I MOTOCIKALA	25,2%	23,3%
H	SAOBRAČAJ I SKALDIŠTENJE	3,1%	2,6%
I	USLUGE SMJEŠTAJA I ISHRANE	8,5%	8,5%
J	INFORMISANJE I KOMUNIKACIJE	3,2%	6,1%
K	FINANSIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOST OSIGURANJA	0,9%	0,6%
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	12,5%	8,8%
M	STRUCNE, NAUCNE I TEHNICKE DJELATNOSTI	11,7%	14,6%
N	ADMINISTRATIVNE I POMOCNE USLUŽNE DJELATNOSTI	5,6%	8,0%
O	DRŽAVNA UPRAVA I ODBRANA; OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	0,0%	0,0%
P	OBRAZOVANJE	0,5%	0,6%
Q	ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA ZAŠTITA	0,3%	0,3%
R	UMJETNICKE ZABAVNE I REKREATIVNE DJELATNOSTI	2,0%	2,2%
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1,5%	2,8%
T	DJEL. DOMACINSTVA KAO POSLODAVCA; DJEL. DOMACINSTAVA KOJA PROIZVODE ROBU I USLUGE ZA SOPSTVENE POTREBE	0,0%	0,0%
U	DJELATNOSTI EKSTRATERITRIJALNIH ORGANIZACIJA I TIJELA	0,0%	0,0%
Ukupno		100,0%	100,0%

Ono što se može vidjeti je da po procentualnom učešću u 2013. godini kao i u 2014. godini prednjače vlasnici-osnivači koji svoju djelatnost obavljaju u sektorima: trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala (2013. godine 25,2%, 2014. godine 23,3%), građevinarstvo (2013. godine 18,4%, 2014. godine 14,4%) i poslovanje nekretninama (2013. godine 12,5%, 2014. godine 8,8%). Do značajnog procentualnog povećanja u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu došlo je u sektoru J Informisanje i komunikacije.

Grafik 3. Procentualno učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu, posmatrano prema sektorima djelatnosti

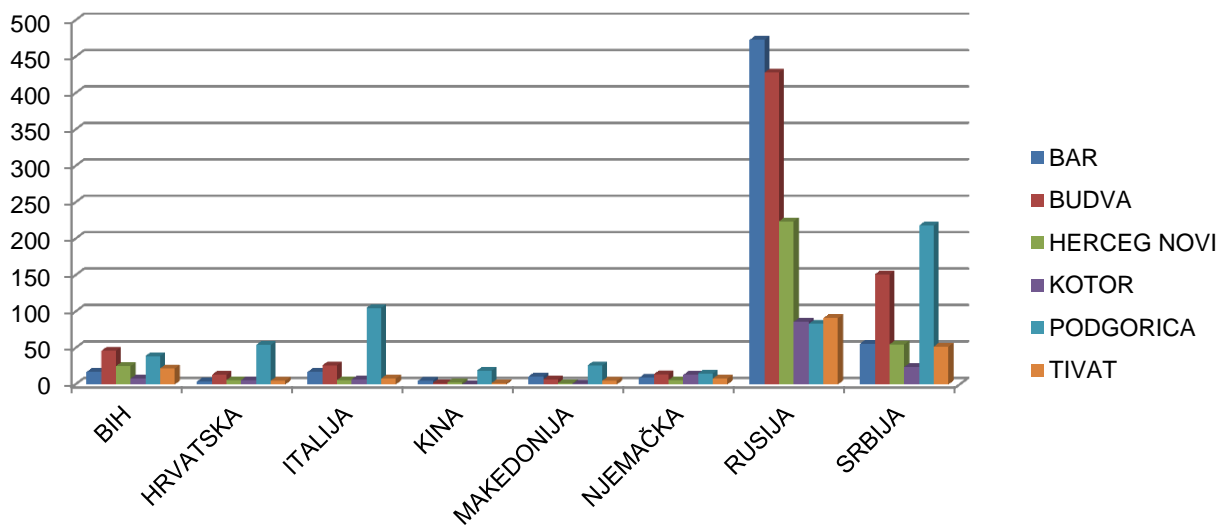

Grafik 4. Poslovni subjekti u stranom vlasništvu posmatrani prema sektorima djelatnosti i zemlji porijekla vlasnika (za određene zemlje)

Grafik 4 prikazuje učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu posmatrano prema sektorima djelatnosti i zemlji porijekla vlasnika. Ono što se može primijetiti jeste da su u svim sektorima djelatnosti najzastupljeniji poslovni subjekti čiji su vlasnici porijeklom iz Rusije i iz Srbije. Takođe, može se zaključiti da su poslovni subjekti koji su u vlasništvu fizičkih i pravnih lica porijeklom iz Narodne Republike Kine, na teritoriji Crne Gore, najviše orjentisani na djelatnosti u okviru sektora G Trgovina na veliko i trgovina na malo;popravka motornih vozila i motocikala.

Grafik 5. Poslovni subjekti u stranom vlasništvu posmatrani po opštinama i zemlji porijekla vlasnika (za određene zemlje)

Posmatrajući Grafik 5 koji predstavlja učešće poslovnih subjekata u stranom vlasništvu posmatrano po opštinama i zemlji porijekla vlasnika, zapažamo da poslovnih subjekata koji su u vlasništvu fizičkih i pravnih lica iz Rusije najviše ima u primorskim gradovima Crne Gore (Bar, Budva, Herceg Novi, Kotor i Tivat). Takođe, primjećuje se da poslovnih subjekata koji su u vlasništvu fizičkih i pravnih lica iz Srbije, najviše ima na teritorije Podgorice.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Poslovni subjekat u stranom vlasništvu može se definisati kao subjekat čiji vlasnici (fizička i/ili pravna lica) dolaze iz određene strane zemlje. (Ovakve subjekte prepoznavamo prema oznaci porijekla kapitala).

Predmet ove analize su aktivni poslovni subjekti. **Aktivni poslovni subjekti** su oni koji su u posmatranoj godini obavljali određenu privrednu djelatnost, imali zaposlene radnike i ostvarili promet.

Izvori podataka koji su korišćeni za ovu analizu su:

- eksterni izvori (administrativni izvori - Poreska Uprava, Centralni Registar privrednih subjekata)
- interni izvor- Statistički Biznis Registar koji se koristi isključivo u statističke svrhe.

Statistički biznis registar je pouzdan izvor podataka o populaciji i demografiji poslovnih subjekata. On služi kao okvir za uzimanje uzoraka za sva istraživanja poslovnih statistika u okviru nacionalnog statističkog sistema, obezbijuje bazu iz koje se uzimaju adresni podaci za slanje upitnika u statističkim istraživanjima, itd. Jedan takav registar se smatra sistemom koji pretvara podatke iz administrativnih izvora u podatke pogodne za statističku upotrebu. Značaj statističkog biznis registra je i u tome da je on ažuran dosije koji sadrži sve statističke jedinice koje su aktivne na teritoriji Crne Gore, koje ostvaruju prihode i koje posjeduju relevantne statističke i administrativne atribute.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

mr Marijana POPOVIĆ-RONČEVIĆ

Tel. +382-20-230-969; +382-20-230-969

e-mail: contact@monstat.org